

Kaspars Rācenājs

jurists, darba tiesību konsultants

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība

kaspars@lbas.lv

29800530

Bruņinieku 29/31, Rīga, Latvija

www.arodbiedribas.lv

linkedin.com/in/Kaspars Rācenājs

facebook.com/kaspars.racenajs

instagram.com/kasparsracenajs

ATR

un darba tiesiskās attiecības

Administratīvo teritoriju un apdzīvoto vietu likums

Pārejas noteikumi

6. Ar 2021. gada pašvaldību
vēlēšanās jaunievēlētās
pašvaldības domes pirmo sēdi
izbeidzas visu bijušo pašvaldību
domju pilnvaras.

**Novada pašvaldība ir
attiecīgajā novadā iekļauto
pašvaldību institūciju,
finanšu, mantas, tiesību un
saistību pārņēmēja. [..]**

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

**Metodika 2021.
gada jaunveidojamo
novadu pašvaldību
darbības uzsākšanai**

**«Visiem pašvaldību darbiniekiem
ir tiesības turpināt darba
attiecības neatkarīgi no domes
nomainas.**

Pašvaldības lēmēj institūcijas
nosaukuma maiņa nav pamats
pašvaldības darbinieku
atbrīvošanai no darba.»

www.arodbiedribas.lv

Darba likuma 117.p.2.d.:
«Valsts pārvaldes iestāžu vai pašvaldību administratīva reorganizācija, kā arī vienas iestādes administratīvo funkciju nodošana otrai iestādei pati par sevi nevar būt par pamatu darba līguma uzteikumam.»

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

**Metodika 2021.
gada jaunveidojamo
novadu pašvaldību
darbības uzsākšanai**

«Veidojot novada jauno
administratīvo
struktūru **un,**
iespējams, veicot
darbinieku skaita
samazināšanu, ir
jāievēro Darba likumā
ietvertais regulējums.»

www.arodbiedribas.lv

- reorganizācija vai likvidācija
- kā atbrīvot tos, kuri nebūs vajadzīgi
- vai var atbrīvot prombūtnē esošos
- kādas kompensācijas tiem, kas tiek atlaisti

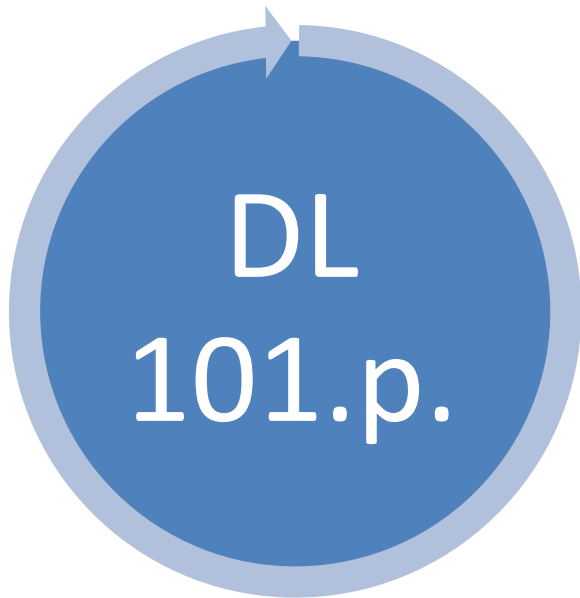
Reorganizācija vai likvidācija

A. darbinieki tiek atlaisti pamatojoties uz DL 101.p.1.d.10.p. un atlaistie var pieteikties jaunajā struktūrā?

B. visi darbinieki tiek pārņemti uz jauno un tad jaunā:

B.¹ pamatojoties uz DL 101.p.1.d. 9.p. veic atlaišanu?

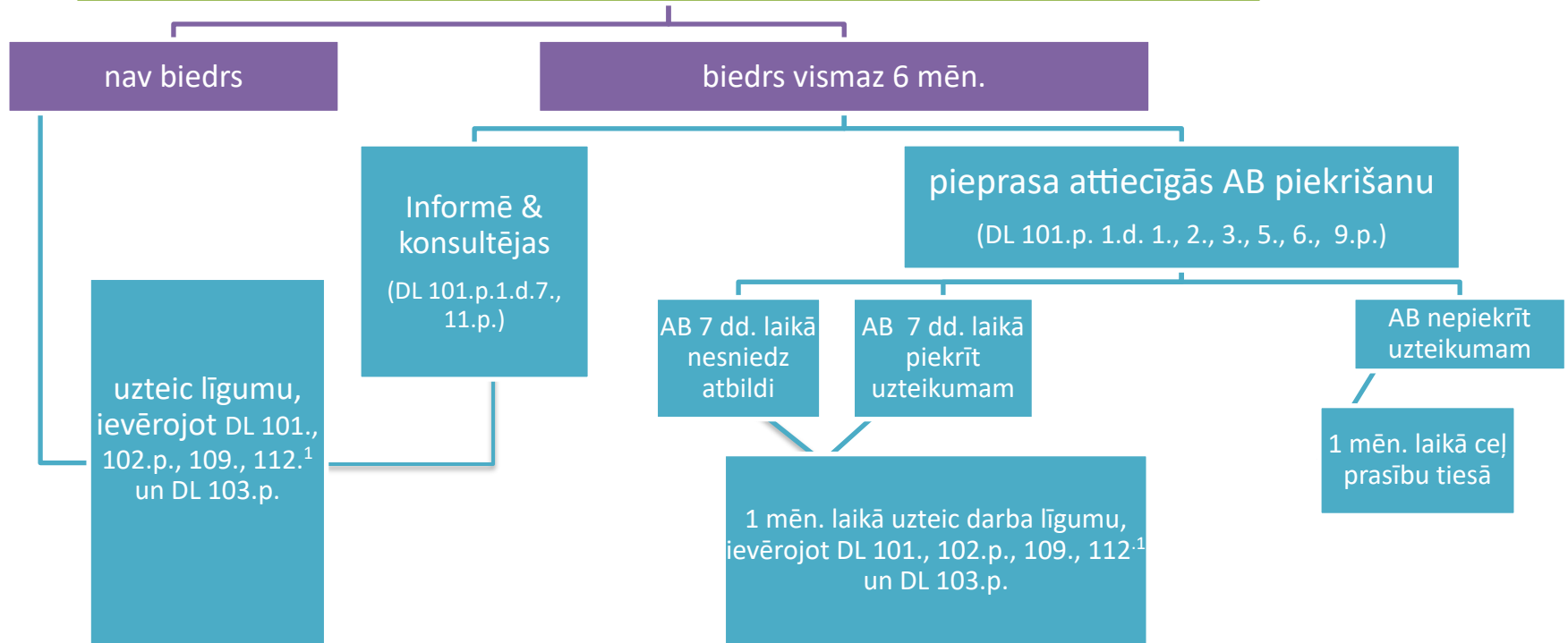
B.² pamatojoties uz DL 101.p.1.d. 10.p. veic atlaišanu?

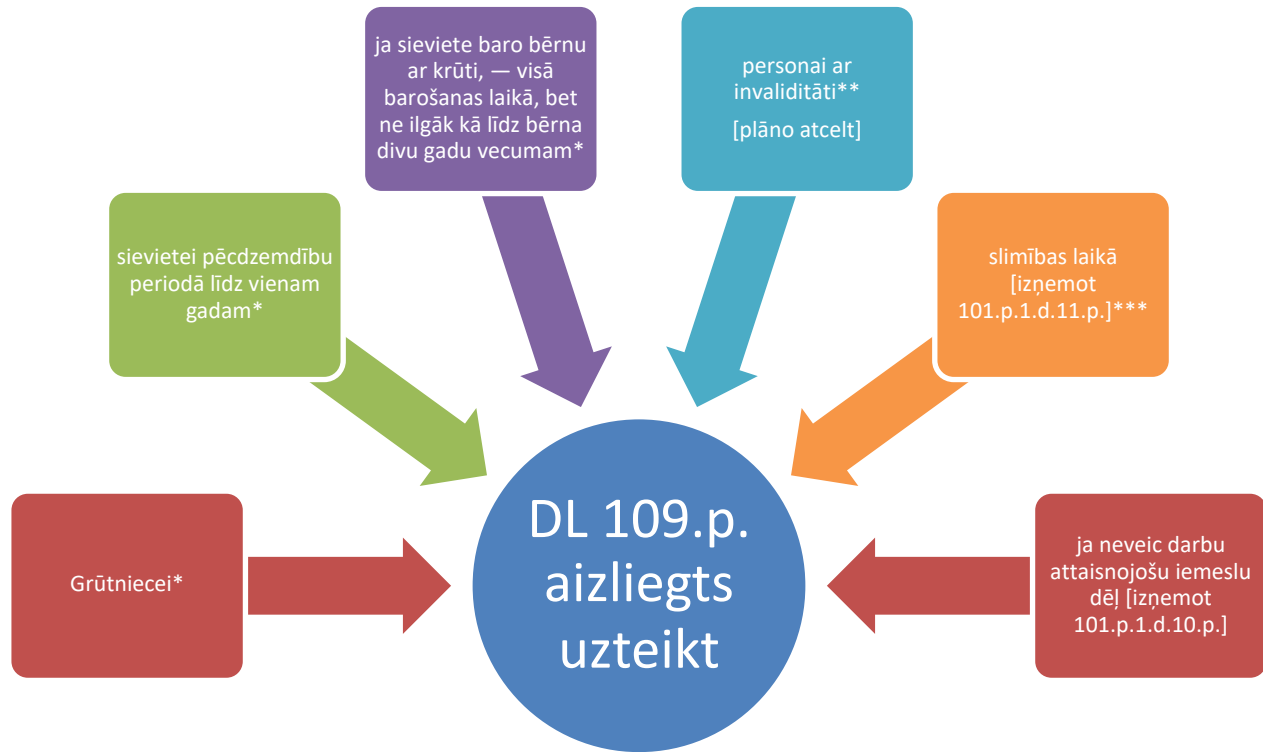

Darba devēja uzteikums

DD nolemj uzteikt darba līgumu

Pirms darba līguma uzteikšanas DD noskaidro vai darbinieks ir AB biedrs (DL 101.p. 6.daļa + 110.p. 1.daļa)

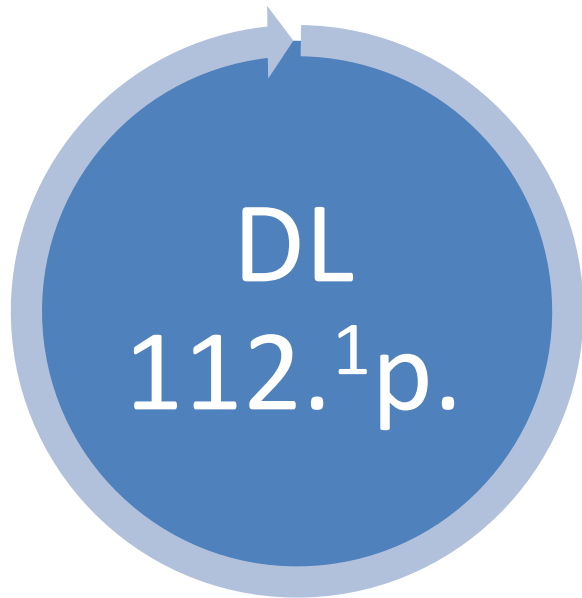

* Izņemot, ja DL 101.p.1.d. 1., 2., 3., 4., 5. un 10.p..

**Izņemot DL 47.p.1.d. un 101.p.1.d. 1., 2., 3., 4., 5., 6., 7. un 10.p.

*** Slimības laikā var uzteikt jebkurā gadījumā, ja DL 101.p.1.d.10.p.

Uzteikuma paziņošana

① Uzteikumu izsniedz

personīgi / ziņnesis / ZTI / pasts

e-pasts ar drošu elektronisko parakstu,
ja ir vienošanās darba līgumā vai
koplīgumā

② Prezumpcija, ka ir saņemts

7. dienā pēc nodošanas pastā

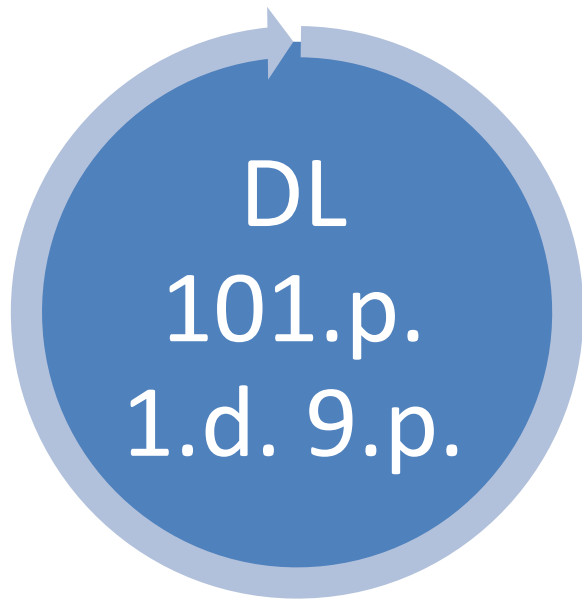
2. darba dienā pēc nosūtīšanas pa e-pastu

③ Prezumpcijas atspēkošana

norādot uz objektīviem apstākļiem, kas neatkarīgi no adresāta gribas bijuši par šķērsli uzteikuma saņemšanai norādītajā adresē

SKC-1410/2014 [pasta izziņa]

Pierādīšanas pienākums - tam, kas apgalvo, ka sūtījis

Darbinieku skaita samazināšana

① **obligāts priekšnoteikums [..] ir darba devēja lēmums vai rīkojums par neatliekamiem **saimnieciska, organizatoriska, tehnoloģiska vai cita līdzīga rakstura veicamajiem pasākumiem** kapitālsabiedrībā un to rezultātā darbinieku skaita samazināšanu vai amatu likvidēšanu (SKC-2285/2016)**

- apgrozījuma kritums
- jaunas tehnoloģijas, iekārtas
- procesu reorganizācija

② Tiesas kompetencē neietilpst lietderības apsvērumu izdarīšana pašvaldības vietā par to, kādā veidā būtu organizējama tās funkciju izpilde, jo iestāžu institucionālās sistēmas maiņa un uzbūve ir pašvaldības iekšējā kompetence.

Līdz ar to tiesas kompetencē nav vērtēt jautājumus, kas saistīti ar nepieciešamību likvidēt vai nelikvidēt kādu iestādi, bet gan izvērtēt, vai šāds process nav bijis formāls.

(SKC-1519/2013 un SKC-158/2020)

Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrija

Metodika 2021. gada jaunveidojamo novadu pašvaldību darbības uzsākšanai

Nosakot pašvaldības organizatoriskās struktūras optimālāko modeli, īpaša uzmanība jāpievērš principiem, kas ļauj sabalansēt pašvaldības darbības efektivitātes paaugstināšanu un izvairīšanos no negatīvām sociālām, ekonomiskām un politiskām sekām.

- 1) Organizatoriskai struktūrai ir jābūt veidotai tā, lai tā nodrošinātu visu funkciju efektīvu izpildi.
- 2) Iedzīvotāju vajadzības un ērtība ir funkciju izpildes organizācijas pamatā. Veicot vairāku organizāciju apvienošanu, administratīvās (pārvaldes) funkcijas maksimāli jākoncentrē, bet pakalpojumu funkcijas jāorganizē saskaņā ar subsidiaritātes principu.
- 3) Pašvaldībām ir pienākums nodrošināt pakalpojuma pieejamību ikvienā teritoriālā iedalījuma vienībā.
- 4) Darbībā pašvaldībām jānodrošina gan nozaru institūciju koordinācija, gan arī teritoriālo vienību institūciju koordinācija.
- 5) Pašvaldībām apvienošanās procesā ir jānodrošina funkciju izpildes nepārtrauktība.

③ Šiem pasākumiem ir jābūt ar neatliekamības raksturu (SKC-1817/2016)

④ Ja uzteikums balstās uz kādiem darba devēja iekšējiem dokumentiem un tajos nodibinātajiem faktiem, [..] ir jābūt rakstveida apstiprinājumam, ka **darbiniekam ir nodrošināta iespēja iepazīties ar tā saturu** (SKC – 828/2019)

- Tiesā “izpeld” iepriekš neredzēti dokumenti

⑤ Uzteikt atļauts, ja darba devējam nav iespējams darbinieku ar viņa piekrišanu nodarbināt citā darbā tai pašā vai citā uzņēmumā (DL 101.p. 4.d.)

- iespējai jābūt uzteikuma brīdī;
- piedāvājums atbilstošs profesionālajai kvalifikācijai, praktiskajām iemaņām un spējām

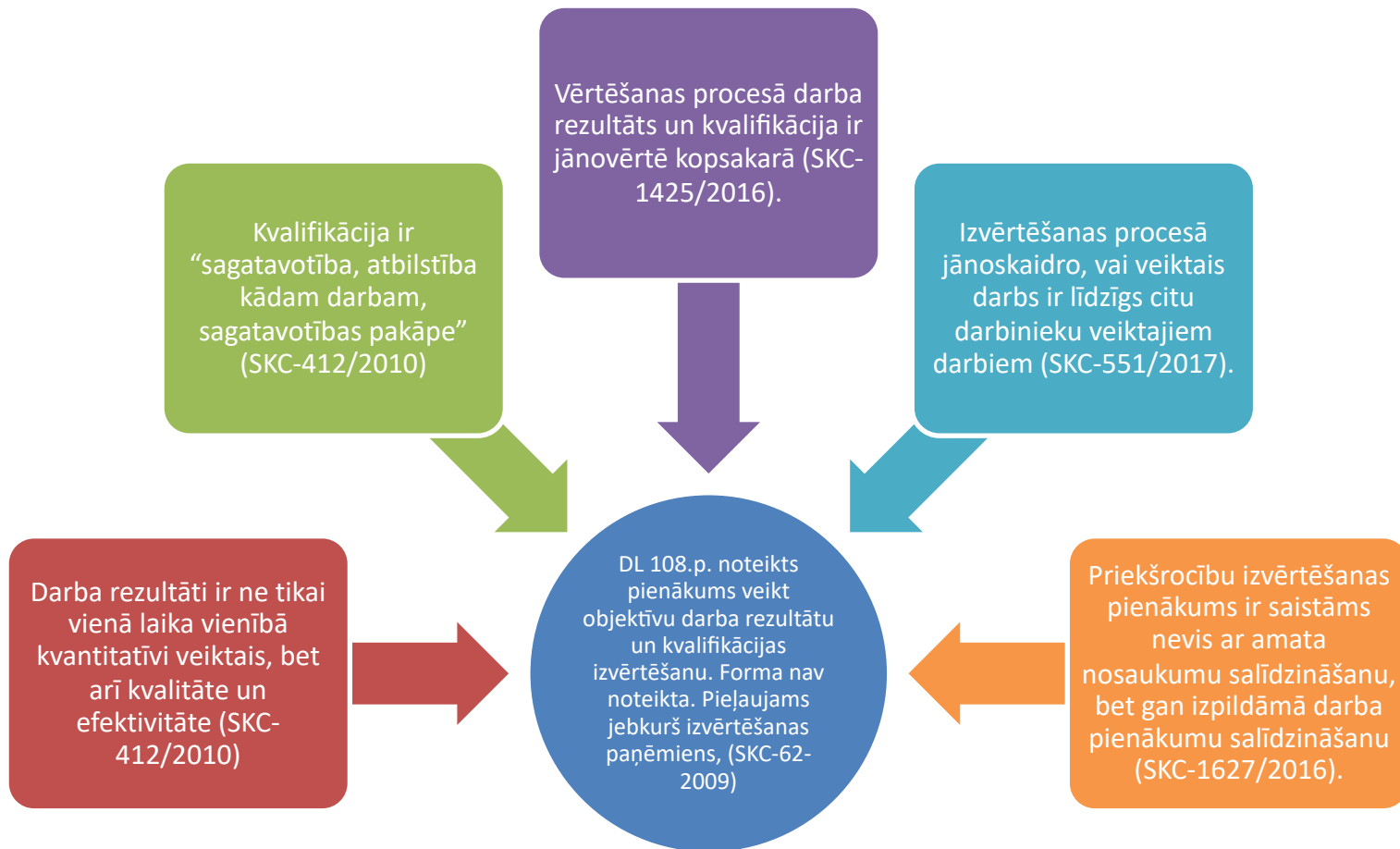
Konkurence starp darbiniekiem

Darbinieku skaita samazināšanas procesā darba pienākumu pārdale ir jāveic ar mērķi, lai tiktu nodrošināta stabila, efektīva un tiesiska iestādes darbība.

To var panākt, paturot amatā profesionālākos, pieredzējušākos un zinošākos darbiniekus.

Labas pārvaldības princips prasa nodrošināt, ka amatu pienākumus veiks darbinieki ar visaugstāko kvalifikāciju un darba rezultātiem. Lai to nodrošinātu darbinieku izvērtēšana ir jāveic pēc iespējas plašāk.

DL 108.p. 2.d. noteiktās priekšrocības ir piemērojamas tikai tad, darba rezultātu un kvalifikācijas salīdzinājums nedod rezultātus

- 1) pie attiecīgā darba devēja nostrādājuši ilgāku laiku;
- 2) pie attiecīgā darba devēja cietuši nelaimes gadījumā darbā vai saslimuši ar arodslimību;
- 3) audzina bērnu vecumā līdz 14 gadiem vai bērnu ar invaliditāti vecumā līdz 18 gadiem;
- 4) divi vai vairāki apgādājami;
- 5) ģimenes locekļiem nav pastāvīga ienākuma;
- 6) personas ar invaliditāti vai slimo ar staru slimību;
- 7) piedalījušies Černobiļas atomelektrostacijas avārijas seku likvidācijā;
- 8) līdz pensijas vecumam < 5 gadiem;
- 9) nepārtraucot darbu, kādā izglītības iestādē apgūst profesiju (amatu, arodu);
- 10) politiski represētā persona

Kaspars Rācenājs

jurists, darba tiesību konsultants

Latvijas Brīvo arodbiedrību savienība

kaspars@lbas.lv

29800530

Bruņinieku 29/31, Rīga, Latvija

www.arodbiedribas.lv

linkedin.com/in/Kaspars Rācenājs

facebook.com/kaspars.racenajs

instagram.com/kasparsracenajs